

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (przekształcenie)

COM(2008) 809 wersja ostateczna – 2008/0240 (COD)

(2009/C 306/08)

Dnia 16 lutego 2009 r. Rada Unii Europejskiej, działając na podstawie art. 95 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

„wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (przekształcenie)”

Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię dnia 18 maja 2009 r. Sprawozdawcą był Daniel RETUREAU.

Na 454. sesji plenarnej w dniach 10–11 czerwca 2009 r. (posiedzenie z dnia 10 czerwca) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny 109 głosami – 3 osoby wstrzymały się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski Komitetu

1.1 Za podstawę prawną przekształconej dyrektywy, która ujednocila warunki produkcji i dystrybucji sprzętu elektrycznego i elektronicznego na rynku wewnętrznym słusznie przyjęto art. 95 TWE. Zastosowanie formy dyrektywy jest uzasadnione z dwóch powodów, a mianowicie jest to przekształcenie istniejącej dyrektywy, a ponadto państwa członkowskie ponoszą odpowiedzialność za jej stosowanie i kontrolowanie, zgodnie z zasadami pomocniczości i proporcjonalności.

1.2 Jednakże Komitet uważa, że kontrola stosowania przekształconej dyrektywy powinna mieć na celu jak najściślej harmonizację wdrażania na rynku wewnętrznym, tak aby uniknąć ewentualnych komplikacji administracyjnych w kontekście transgranicznym oraz zniekształceń konkurencji, które mogłyby z nich wynikać.

1.3 Jeśli chodzi o ewentualne zmiany w wykazie substancji toksycznych lub niebezpiecznych, których używanie jest zabronione lub ściśle ograniczone, Komitet będzie mógł się zadowolić zastosowaniem procedury komitetowej tylko pod warunkiem, że przeprowadzone zostaną konsultacje z zainteresowanymi stronami oraz że w przypadku każdej substancji dodanej do wykazu lub z niego wycofanej zostanie dokonana ocena skutków.

2. Propozycje Komisji

2.1 Proponując zastąpienie dyrektywy „WEEE” w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego przekształconą dyrektywą, która ma na celu zwiększenie stopnia odzyskiwania i przetwarzania odpadów, rozszerzenie zakresu stosowania na wyroby medyczne i sprzęt szpitalny oraz przyrządy do nadzoru i kontroli, a także promowanie ponownego użycia wyrobów nadających się do naprawy, Komisja dąży jednocześnie do poprawy ochrony środowiska i do uproszczeń administracyjnych. Wniosek dotyczący dyrektywy „RoHS”, którego celem jest ograniczenie stosowania substancji toksycznych lub niebezpiecznych w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym,

będący przedmiotem niniejszej opinii Komitetu jest komplementarny i współzależny wobec przekształcenia dyrektywy WEEE i w związku z tym powinien również zostać odpowiednio zmieniony.

2.2 Jeśli chodzi o substancje toksyczne lub niebezpieczne, to służby Komisji uważają, że przekształcenie przyniesie w całościowym ujęciu korzyści, choć będą one skromne. Ponadto zalecane rozwiązania przyniosą istotne kumulatywne skutki dla poprawy jasności dyrektywy i jej zharmonizowanego wdrażania i stosowania, co przyczyni się do podniesienia jakości prawodawstwa.

2.3 Główną zmianą jest rozszerzenie zakresu stosowania obu dyrektyw poprzez dodanie wyrobów medycznych oraz przyrządów do nadzoru i kontroli do sprzętu przewidzianego już w poprzednich dyrektywach. Kładzie się też nacisk na konieczność ponownego użycia części sprzętu zamiast traktowania go jako odpady. Rozróżnienie między produktami z odzysku i odpadami jest przedmiotem odpowiednich deklaracji i kontroli.

2.4 Przekształcona dyrektywa RoHS zachowuje swą podstawę prawną (art. 95, rynek wewnętrzny), podobnie jak przekształcona dyrektywa WEEE (art. 175, środowisko), co jest zgodne z ich odpowiednimi celami, które pozostają zasadniczo niezmienione.

2.5 Załączniki do przekształconej dyrektywy RoHS określają charakter przedmiotowych produktów (załączniki I i II) i stanowią nowe odniesienie dla przekształconej dyrektywy WEEE. Nie zmienia się charakter i dopuszczalne maksymalne stężenie substancji toksycznych lub niebezpiecznych, których użycie ograniczone jest na mocy dyrektywy RoHS. Efekty postępu naukowo-technicznego oraz kwestia ewentualnych odstępstw będą przedmiotem procedury komitetowej połączonej z kontrolą.

2.6 Zdaniem Komisji korzyści ekologiczne będą prawdopodobnie znaczne, gdyż wyroby medyczne i przyrządy do kontroli i nadzoru zawierają znaczne ilości metali ciężkich objętych dyrektywą RoHS (> 1 400 ton ołowiu, ok. 2,2 tony

kadmu), co stanowi wagowo 0,2–0,3 % odpadów ze sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Substancje te, w wypadku nieodpowiedniego zarządzania odpadami mogą przedostać się do środowiska naturalnego (tylko 49,7 % odpadów z wyrobów medycznych i 65,2 % odpadów z przyrządów do kontroli i nadzoru jest przedmiotem osobnej zbiórki). Ograniczenie użycia tych substancji dzięki dyrektywie RoHS pozwoli w perspektywie średnio- i długoterminowej na ich wyeliminowanie z produktów i z generowanych przez te produkty odpadów. Poglębiona analiza wskazuje, że gdyby nawet przyjęć scenariusz zakładający wyższy stopień utylizacji, włączenie tych produktów w zakres stosowania dyrektywy RoHS będzie korzystne dla środowiska.

2.7 Przekrojowe zharmonizowanie definicji w powiązanych ze sobą dyrektywach ułatwi także stosowanie przepisów i usunięcie przeszkód administracyjnych (zob. p. 3.3 poniżej) oraz zbyt znacznych rozbieżności w procedurach wdrażania.

3. Uwagi ogólne

3.1 Zastosowanie przekształcenia w odniesieniu do instrumentów prawnych takich jak dyrektywy WEEE i RoHS może przynieść – jak w tym wypadku – dość istotne zmiany w obowiązującym prawodawstwie.

3.2 Wszelkie niejasności co do zakresu stosowania, definicji oraz praktyk w poszczególnych państwach członkowskich w odniesieniu do zgodności produktów, a także ewentualne nakładanie się przepisów starych dyrektyw z nowymi ramami regulacyjnymi REACH powinny zostać usunięte. Niezbędna jest rzeczywista harmonizacja, aby ograniczyć koszty wdrażania przewidzianych środków oraz obciążenia administracyjne.

3.3 Komplementarność i spójność obu dyrektyw z innymi wspólnotowymi aktami prawnymi dotyczącymi projektowania sprzętu (wspólne ramy dotyczące wprowadzania produktów do obrotu ⁽¹⁾), REACH ⁽²⁾), wymogi dla produktów wykorzystujących energię ⁽³⁾) powinny się poparać.

3.4 Komitet stwierdza z zadowoleniem, że wykaz substancji, których stosowanie w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym jest ograniczone lub zabronione ostatecznie, nie został zmieniony, co pozwala na zachowanie takiego samego poziomu ochrony pracowników i konsumentów.

3.5 W tym kontekście Komitet podkreśla konieczność zachowania czujności wobec licznych przypadków nielegalnego wysyłania niebezpiecznych odpadów do krajów, które nie posiadają technicznych możliwości odpowiedniego ich przetworzenia, co powoduje poważne zagrożenia dla środowiska i dla zdrowia ich mieszkańców. Przetwarzanie odpadów elektronicznych stanowi już obecnie poważny problem w dziedzinie

zdrowia publicznego w niektórych z tych krajów, a sytuacja ta może się pogorszyć, jeśli wstępne przetwarzanie odpadów przewidziane na mocy dyrektywy WEEE nie będzie odpowiednio przeprowadzane, a także ze względu na pojawienie się nowych zagrożeń z powodu rozszerzenia zakresu stosowania na kategorie 8 i 9.

3.6 Komitet zauważa, że wykaz substancji, których stosowanie jest ograniczone lub zabronione nie został zmieniony we wnioskowanym przekształceniu. W celu wydania odpowiednich zezwoleń należy upewnić się, że produkty mające zastąpić najbardziej toksyczne i najniebezpieczniejsze substancje same nie stanowią zagrożenia. Ewentualne wyłączenia z zakazu powinny ściśle dotyczyć substancji, których według obecnego stanu wiedzy i postępu technologicznego w żaden sposób nie można zastąpić, oraz uwzględniać wszelkie wynikające z tego środki ochrony i ostrożności.

3.7 Zakres stosowania określony w załącznikach I i II przekształconej dyrektywy RoHS może zostać zmieniony przez Komisję zgodnie z procedurą komitetową połączoną z kontrolą. Komitet uważa jednak, że wszelkie istotne zmiany powinny być przedmiotem nowych ocen skutków i nowych wstępnych konsultacji. Wyraża ponadto zadowolenie, iż do wprowadzania ewentualnych nowych zakazów w odniesieniu do substancji używana będzie metodologia REACH.

3.8 Komitet przyznaje, że przekrojowa harmonizacja definicji we wszystkich dyrektywach dotyczących omawianej problematyki (zob. p. 3.3 powyżej) sprzyja czytelności i ograniczeniu kosztów administracyjnych.

3.9 Uznaje również, że wyznaczenie rozsądnego terminu wyłączenia z zakazu niektórych substancji (do czterech lat) może przyczynić się do poszukiwania rozwiązań alternatywnych, a jednocześnie zagwarantować wystarczającą pewność prawną producentom.

3.10 Komitet świadom jest faktu, iż zmienione ramy prawne mają wpływ na rozwój przedsiębiorstw i na zatrudnienie i z zadowoleniem przyjmuje poprawę spójności między obiema przekształconymi dyrektywami oraz wynikający stąd postęp w zakresie uproszczenia prawnego i administracyjnego.

3.11 Komitet popiera rozszerzenie zakresu stosowania dyrektywy RoHS na dwie dodatkowe kategorie sprzętu (kategoria 8 i 9: wyroby medyczne oraz przyrządy do kontroli i nadzoru), a także przyjęcie zasady ponownego użycia części sprzętu. Uznaje też kontrolę pozwalającą na rozróżnienie między odpadami a utylizowanym sprzętem na podstawie deklaracji, a także ewentualne dalsze kontrole za środki zgodne z zasadą proporcjonalności.

⁽¹⁾ Dz.U. L 218 z 13.2.2008, s. 82.

⁽²⁾ Dz.U. L 396 z 30.12.2006.

⁽³⁾ Dz.U. L 191 z 22.7.2005, s. 29.

3.12 Popiera także harmonizację definicji odpowiednich podmiotów gospodarczych z definicjami pakietu legislacyjnego dotyczącego wprowadzania produktów do obrotu, a także nowo dodane definicje (np. definicje wyrobów medycznych).

3.13 Komitet gorąco pragnie, by rzeczywista harmonizacja wdrażania między państwami członkowskimi była dużo bardziej skuteczna niż w wypadku dyrektyw obowiązujących przed przekształceniem. Wskazana byłaby ocena po kilku latach stosowania w praktyce, by sprawdzić, czy wyznaczone cele zostały rzeczywiście osiągnięte.

Bruksela dnia 10 czerwca 2009 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Mario SEPI
